apocrief / de analphabetische naam

Lucebert

bron
Lucebert, ‘apocrief / de analphabetische naam’. In: Lucebert, *verzamelde gedichten* (redactie en samenstelling Victor Schiferli). De Bezige Bij, Amsterdam 2002, p. 13-79

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/luce001apoc01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

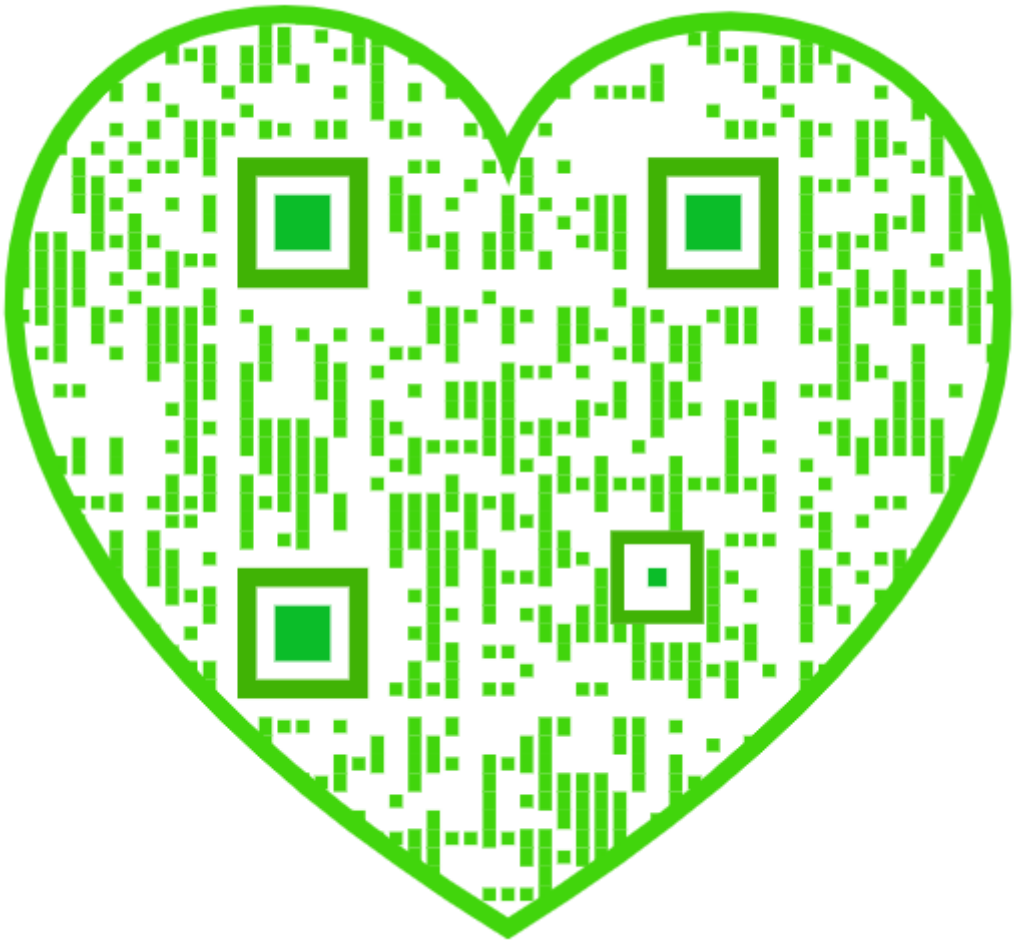

apocrief / de analphabetische naam

1952

voor f.d.
en hans andreus

apocrief

et homo factus est

sonnet

ik
mij
ik
mij

mij
ik
mij
ik

ik
ik
mijn

mijn
mijn
ik

school der poëzie

ik ben geen lieflijke dichter
ik ben de schielijke oplichter
der liefde, zie onder haar de haat
en daarop een kaaklende daad.

lyriek is de moeder der politiek,
ik ben niets dan omroeper van oproer
en mijn mystiek is het bedorven voer
van leugen waarmee de deugd zich uitziekt.

ik bericht, dat de dichters van fluweel
schuw en humanisties dood gaan.
voortaan zal de hete ijzeren keel
der ontroerde beulen muzikaal opengaan.

nog ik, die in deze bundel woon
als een rat in de val, snak naar het riool
van revolutie en roep: rijmratten, hoon,
hoon nog deze veel te schone poëzieschool.

[waar ben ik]

waar ben ik
waar ga ik
wie verneemt mij
wie neemt mij mee
wie overhoort mij
wie heeft mijn oren
zij zijn verstolen
zij zijn gestolen
zij zijn verborgen
borsten
bijtels weten daarvan

hoeveel begeerte belegt mijn mond
eten
ik spreek melkglazen bevruchting in de lucht
een ieder zij voorzichtig
een ieder bukt zich
er is geweldig
er is de toen
er is de thans
nu is er een hol
dan is er een kom
waar ga ik
waar ben ik
men mij
letter mij
is mij is mij
mij
frijs
mij
is mij

[anders anders bekend maar herkend toen]

anders anders bekend maar herkend toen,
zij mij lucebert noemde diotima mij.
mijn masker die, die geslagen met bliksemend licht,
nu reclame - betaald als gezichten der teutschen -
mij met smaad tot in wijsheid nog volgt;
dat het lot past een lach,
waanzinnig en weggedragen mijn hoofd
als een grimmige vrucht en vol van diotima was.

nu zwerf ik door naar het zuiden en vaak
verlicht in de druiven nar ik de roede,
de slagen der maan.
ik zing als een vogel, de oude, aan die alles bewezen:
de dichter verdrijft men met spot van de akkers der aarde.

zingende steeds, maar zinloos, wijl geen nest meer
en geen blijvend genoegen van node, want naakt,
want arm zijn is rijk in deze, de puilende tijd,
waar het markten gemis ons nog heftig betwist.

[door die groene of moede]

door die groene of moede
musici al vroeg heen en
weer gegaan hoog veel
maar ook vaak laag
lig ik naast mij het krijgshaftig
najaarsweer nu neerslachtig
en wens niet meer dan
mij volstrekt eenzelvig
te bedelven onder mijzelf

ballade van de goede gang

een oud lied

weer vallen de zon en de seine
de nijl en de elbe voorbij
duisternis. de duisternis
vermaakt en vermorzelt mij

vermaak en vermorzel mij
zoals mij mijn namen
mijn maskers en graven zijn
ik ben goed voor de grond

ben ik goed voor de grond
ben ik goed voor de wijn
ben ik goed voor de wind
ah
laat mij donker en dronken zijn

donker en dronken zijn
soldatenjargon op de maat
van de dansende bah-bah-baal
jurgen jurgen ik ben een orgel

ik ben een keizerpijpje
en geef niet 7 maar sla 8
sla 8erover in de slaap
nu en in het uur van mijn dood

nu en in het uur van mijn dood
kun je me achterover lezen
een vlooienkeesje in de schoot
der gemeente-riolering

de gemeente-riolering!
god geef mij wat water
ik ga de vuile rivier
het levende leven zijn

zijnde het levende leven
leest jezus de urinoir
daar staat wat wens en waar
is menselijk beschreven

en menselijk beschreven
en wenselijk is god
hij rijst uit de urine
welriekend embryo

welriekend urinedier
vermeng me met de vissen
vermeng me met de mensen
vermeng me met de maden

vermeng me met de maden
met de staten-generaal
mijn mond maakt ook de taal
van stamelen tot magistraal

magistraal vaart als een haai
mijn spraakorgaan over de oceaan
en aarde zijn kaken kraken
vermaken en vermalen mij

wij vermaken en vermalen mij
hoeveel calorieën waarde
ben ik gebaard en geboren
mij goed te horen braden

om u goed te horen braden
bak mij te middernacht
ik blaas dan taptoe toe
als een zalige heilsoldaat

als een zalige heilsoldaat
beer ik weer onder de grond
van u mijn uitgezongen mond
maar knijp mijzelf weer vrij
en ben de spijsvertering rond

zijn wij de spijsvertering rond
wij zijn der spijsvertering grond
creëren met een gulden mond
een artistieke morgenstond

maar niet als de stadsreiniging ons vond

het vlees is woord geworden

nu komen ook de kooien van de poëzie
weer open voor het gedierte van miró
een vlo een lekkerkerker en een julikever
raken met hun tentakels in de taal

oh droomkadaster gevoelig vatikaan
nu dwalen de devoten veel in uw terrarium
en kikkerstar ademend op avondmis
een aeralang - duister als bankgebouwen
onder de onweerlucht - ruisend van inflatiegerucht

maar snachts ontwaken de kanonnen hunner tongen
en kwakend gaan de granaten van hun kreten
over het ijskoude woud
kinderen op hun ogen koud
en schamel hurken om de stulpen van hun lippen
daar knettert het geraamte van de kerststal al
er is een heiland in met door zijn lijf
vijf kogeltrechters voor een nagelval

de tranen van de dood
de maden van kristal

vaalt

hij zei mij veeg vrij
dit excrementenplein
en ik in de zonneschijn
nam vork en spade op

een meisje van de flikfabriek
in flarden nam ik op mijn riek
en wierp haar klappend in een kar
van het gemeente-energiebedrijf

een blauw en strakgespannen lijf
met blazen grauw op rug en buik
was te gewichtig in gebruik
en scheurde langs de tanden af

er waren er met geen gelaat
wat draden waar eens waren neus en oog
soms daarin draaiend als een rups
geel van het maal een smalle lach

een vlagje van papier stak int gebit
van een bij wenken steen geworden kind
ik ritste met nationale vingers
de natie uit de lippen van dit kind

want heel de natie is verblindend kwaad
dat van de kwaadsten maakt een bindend prooi
nu zijn wij allen aangeraakt
en met het allerkwaadste kwaad getooid

[met ijsvulkanen oh noorwegen in de lucht]

met ijsvulkanen oh noorwegen in de lucht
en ook uit de zon hol ook uitermate
gelukkig gaat met perspectief de dromende...
zo, lampen menigmaal, nubies verschijnt
landelijk tuurt de heer en veegt
met slanke sponzen weg de maan...
zwart, een niet te kennen kleur
trekt zijn partij halsstarrig door de stad
en keizer is de man
hij valt
vechtende

hoe met vacantie de maagd
strekt de feminist zich
wettelik uit
hij drinkt in silhouet citroen
over de ... uitgeperst

maar die steden dansende aziaties waar
mongools het geloof
en daar waar eveneens krakende
ernstig het ijs is der wetenschap
komisch ook, maakt zolen de wet
want monds gelijk de zonde
wandelt hij wenkende, gelijk de weg
gelijk de wegen zijn
dat is:
vergiftigend

exodus

fragment

er naderen de vlammende bergen
en o wat een zee zijn de bergen
ik ben begonnen geduldig
te zijn tussen haastige vlammen
want het licht dat gezien is ontstoken
tussen uw steile borsten
een kudde streng kijkende pijlen
wijst met de traagheid van pijn
nu alles is weggegaan
mij de weg aan
een stad gedood door een stoomboot
laagvarend als sluipende ziekten
verlaten heb ik met goudgeschilderde lippen
en dit gedaan heeft ook ulrich
schoon achter krakende maskers
want gade geslagen

de blonde orgels der wolken op de horizon
dof ontploffen en een volk
van padden is in de ruimte
zwaar en vergiftigend en ook
en ook naast mij kronkelen
de slimme de bedachte lichamen
van de rechtvaardige geesten
maar de ongezegelden
alleen waar is
dat wat in glinsterende gebouwen de dichters
zingende makend hebben aangeraakt
hare en zijne allerheiligste majesteit
zij van cyprus en die vermeld werd op patmos
zijn in koele zwarte takketorens een gloeiende appel

nog gaan de argonauten gaande
(want waar zijn zij nog) aan hun blauwe
donkerende ruggen schommelt het onschuldige water
en verdwijnend zijn zij als van middernachtelijke
torens gestrooide snippers
duizelende polydaukes witte hylos
hoe zijn zij gezien?
een hangende zee boven de bloedende ossen

ofwel de plots zwevende zilverorige honden
die wij daaglijks been en vlees gaven
op ons gebeente en vlees
dat was het laatste
wetende
onder gevaren vergaat het niet blijvende

maar wie jaagt en waarom gaan
aan de boom boven de baaierd
knapen-meisjesachtige bladeren verward opwaarts
als kneedde een hand haastig
de op donkre gronden drijvende oogappel of ook
als huilden de prachtige lippen
van het paardmens in de grassen
die van her volk dat
afgenomen de kracht van een oude god
en heeft met zwarte handen verdeeld
over gewas en waterwerken ent gebergte en de vol
tallig draaiende vlammen?
althans door veelkleurige kennis zijn zij
gelijk aan de nog slapende dingen
maar rijper
voor gewelddadige dromen open
dat het driestaartige voorhoofd
van een steeds groeiende storm niet zal rusten
zich zal roeren
aan hun hoornen ertsachtige of hun stenen borsten
waarna zij in hun cellen verzadigd
kwellen de aziatische reiziger
alsof deze een prijs gaf voor die nietige vernietiging:
het hoofd verlaten onder de gordel
want heeft hij niet vertolkt de zeer bedaarde ruimte
in een lied waarop de buik insliep
en droomde van de gevleugelde benen van hermes
die uit salamanders ontlook
dat geschiedde nog
toen voorkeurloos was en verwarmd het weten
door gedachten zichtbaar
tussen van hemel en aarde al de geslachten

in een verziend dwingende hitte huisde
ulrich die dit vlammen niet uitvond
gelijk alle zwijgende sprekers
hij wist van dit dooreen der waar- en gewaarwordingen

in de elmerstrasse daar gloeide hij
kortademend tussen gordijnen
starend naar haar herfsthand
die een lentelichaam opstak
als waren haar jurk haar rok een oven
waarin aardewerken brandden
maar haar hals werd een blauwgewelfde vlinder
en haar heup een glazen koetspoort
daardoorheen rinkelend reden de moren
met de nog vochtige hauri-brieven van de frisse ochtend
die daarachter over rivieren aanschoof
met negen donkre trappen in de borst
omdat dit ook gaat opwaarts
met de elbe opwaarts
voorbij griebo griebo voor de bergen
en in de verlaten bedding zijwaarts
als rood verdorde snoeken
oud sachsische schepen arund
een sterke visser van drenkelingen
arund van ada ada de slanke
die de nacht jammerend op de rug wierp
in een slagschaduw dromend naar de oevers voer
over blauwgroen vallende slangen
met grote sneeuw in de keel
naar ulrich die met kermende wolken worstelde
tussen van de gewonde fonteinen
gespartel radeloos
omdat zij onder heerschappij verboden geheimschrift hadden ontcijferd
zijn volk
met snachts zonaangebonden kattenogen
het tweemaal driftige ei verbrijzelden
want dit bedrijf en bedrog zij branden niet
het laat geen licht zien gelijk de inspanning
van het vluchtige lichaam van de wereld

dat een oordeel is een omarming:
zo draait de grote allessmekende storm zijn kronkelende vaas
boven een omzichtig voortstrompelend huis
waarom is uw mond
uw mond die macht maakte als een onzichtbare hand
schitterend als officieren zich wassend in de omvergeworpen dorpen
bij barbizone

daar was moed en onwetendheid
hier nu ingetogen zuchtende schommel
tussen japans vluchtige bloemen
en moest hij zo geluidloos gaan ulrich
ulrich vol verliefde vruchten
naar waar huivert en blaast de naakte koude

murphew. gevangen was murphew
ondankbaar en gevangen was murphew
terwijl de wijze man gelijk numa pompilius
die slechts met de nymphen regeerde
zijn mond opat en met vreugde uitdeed de ogen
de in jakkergehulde schilddieren
vanuit een gebiedend paspoort toegefluisterd
daar waar gezichten groeien boog murphew de zweep van zijn achterhoofd
gelijk ezau
maar die kwam met manvolk vanuit de aarde
als een bron van doornen op de voorgrond
doch alleen luid grommen kon murphew
rechtopstaand was hij de waterval
die weergalmt voor de zieke
de zeer weggeteerde nadir
o zingen
zingen op russische waters
en over as rijden met wonden
en mensen grijpen in de afgrond
die spreken kunnen van de afgrond
ook uitermate lenig treurende vingers vouwen
rond een van het nest vrolijke vrouwenarm
en straten en bruggen bouwen
over vruchtbaarheid en vernietiging

kijk dit gebeurde murphew
achter zijn koestkalme deuren

eveneens hij is verdwenen
maar met een zak vol kinderzakdoeken
en stuiters en kersen en takjes zeemos
in samos is hij gezien
wassend kijkend naar het oosten
nog vroeg
overal plantte hij de wijnstok
dronk met zijn zonen zingend
als was de verminkte maan hun moeder
was de volwassen zon hun voedster
maar op bliksems dreven veel autoos
met krankzinnige lampen door de bergen
en de motoren ontbladerden
het groene jubelen van het voorjaar
daarom ging christus
een grot bewonen met de bokken en dan
geheimzinnig
ontstonden de vrouwen

christuswit

ik dacht dat christus wit was
zij hebben mij mannen meegenomen kind en maskers
ik zie en doe niet anders meer dan als een huid zijn van mijn passen
nu ben ik je kleine ankeren de stoomboot mond
maar straks zal ik ver hangen van je als een egelspin vervreemd

ik dacht dat hij ons wit zou zitten
maar hij was maar veld en onze leliën geknipt
ik wipte menigmaal met om zijn ademen je hoofdje tule
maar brak ik dan niet weg jouw schotsen y chroomstalen kil

daar wij dus geaard de beren schuimwarmte der gekarnde zon
en niettemin retorten zochten om verdriet te verdrijven
door de matglazen spiralen onzer slapende lijven
moest dan bij het herhaalde oversteken onzer getaste sterren
het gewicht onzer boodschappen zwart gedrukt gaan
en alles vals verstaan zijn

je maakte je ogen open met mijn valse sleutels
dat was bedacht de achterdocht dat was bedacht
kind
groeven wij niet met te dwaze hoofden luiken uitkijk naar elkaar
onze haren stonden alleen - hier en daar onze ogen
en waren wij niet verdwaald reeds voor het toegaan der smakende vazen

nochtans ik dacht dat christus jij mij wit was
ik dacht jij stond portaal nee moskeeën teder
de woestijn nergens zo gezuiverd dan jij
ik spelde ik dacht ik spelde de cactussen achterdocht
en naaide voor jou in mijn toegeplakte kamer langzaam liefde
het werd een moeizaam tafelkleed voor ene beker

nu drink ik reeds vergeefs de zeven jaren
zo verloren als het nog maar zijn kan in het stof onder mijn kasten dwang

ik wilde dat dit drinken
ik wilde lieveling dit drinken
ik wilde christus lieveling dit drinken
dat het wit was lieve wit was
ik dacht dat christus altijd maar gewoon mij wit was

romeinse elehymnen

I

watermarmer braak mij mijn ruïne heil
de aeroplane stalagmiete zuilen mijner ziel
en leef zo suizend als mijn lichaam steil
staande in de op drift geheven jagers mijner taal

de omberwoeste zoenen van de vrees
mijn mond verkaveld door hun willekeur
ik smoor hen in de riem van gassen smaak
ben ik de brander zo mijn ogen zien verkoold

verbind mij via sacra weer tot een kolommen tong
de straffe marmervinger van verrukte stem
een tempel van het jodelen genot
waar media besneeuwd het altaar echo-ego staat

want alles wat ik worden kan is om geluk
een naakt en zuiver lied door de antieke slaap
ik droomde: gijpen hebben de syllabe voet of oog
bedroefd met knagen daarom klaag ik nog saturnus sacrificio

met mijn liefste moe haar mond een part verbitterde meloen
mijn zoen de dorre beet onttande maan in starend vlees
oh zalf ons - vesta - morgen als het raam voorover
in de handen glimlacht uit het bachanale licht

laat dan mij sperwerhuilen van genot
stervend onder de arcen
en over mijn mond de dobber van de lach
dansen mijn rijen kanaluren rijm
voor het verstijvend hinkend occident

II

pantomimelied - purgavita vesta aarde -
staat te dansen in portalen keel
chinees gekleed zo grijs en geel
treedt het uit als de bedaarde
geest van haar gehavend kapiteel

oh getaande wijze marmerranken
spelend om de eigen slurven lust
in de nachten bloeiend onbewust
uit de kelken maan vol blauwe dranken
laaf mij
gij zijt uitgerust

doe mij aarzelaar plaveien
purgatoire via sancta
alle tekenvrees bestrijden
inse zuilenronde vesta

het is goed een stem te geven
aan de lenzen van zo staar
steeds in uw beheerst gebaar
heldre innigheid te leven
voor de spiegels vol barbaars gebaar

achter masker eerst het ware zijnde
en mistralen zijn van leegte het bedrog
oh mijn maagden van de echte overgave
staar een spraak uit marmerlijven
maskertaal en dithyrambespot

en ik rotonde mijner ogen dwalen
zingt de zichtbaarheid van pantomimelied
zaal zo donkerwoelend ziet
de aarde mij aan - ik wil haar bestralen
vanuit orale oogportalen
wil haar maskeren met dans en lied

III

wit en licht ligt mijn geest op de maan
als mijn lijf op de goudschaal der zon
van de zuil van de nacht kraait de haan
als de taal van de donkre kolom mijner tong

ei en oer in de dans van het zaad
straalt de mens - hij kent de pijl hij kent de boog -
ben ik de jacht ben ik de jager van de laat
op land gebrachte ziel - zij staat gehoord zij staat gevangen in mijn oog

oh dans als de lopende borst van genot
leng mij mijn ijlte pijlen - vlug van getal en van droom
tis in volt van het vuur of in stilt van het steen
dat gij rust als de vrucht als de vondeling god

rome jan-febr 1949

romance

de mist was warm neuriënd zand
oude muziekmensen liepen
langs nieuwe harpen langzaam
vonden aan breekbare heuvels
in de maan drie witte heren
blokfluit blazen en een dikke
engel aaide een glazen bas

de wereld is dicht en begoocheld
tussen sterkstaande stemmen
wandelend de mensen op kermende handen
maar uw gezicht is een haan
een haan gouden of duister
en met schellen graaft hij de avond
en uw hand uw hand een verheugde
oogopslag blinkend in de ochtend

toen kwamen wij in de weerspannige dorpen
als haren daar stonden de mannen de vrouwen de mannen
en luidend hun bronzen vlammen galmend
aan elkander galmend
want geen hield van ons daar
omdat wij raar waren
maar een pleisterplaats is uw stem
een ruggedraai als rook een damp
vaststaande naast de vorstinnen
en alleen met uw zingen
kan ik zingen van de rijkdom en van de
gezalfde hoeven die daarop sloegen
hoe? een boom ben ik verbrand in de wolken
of een stenen stroom in de grond
wie zal deze dan horen
en wie zal deze verstaan

de oude muziekmensen slapen
naast nieuwe harpen eenzaam

een liefde

op de drempel stond armenkruis je stem
en ik proef in huis je tranen in een vaas staan

ik bleef en passant aan de andere kant van de straat
er groette mij een hand en ik las dat het te laat was

vroeger vonden wij tegen het glas een vliegmachine
maar lachten bij elke barst achter onze zachte kieuwen

nu glijden wij gescheiden door azië en europa
en je zwijgen is van porcelein en mijn hijgen een hamer

de ochtend

in galop gingen de donkere bloemen
de nacht op zijn aangezicht door
hij hoorde de wolken noemen
zag opbouwen de grote vogels
betastte de lont in de gangen
met een hand als een driftige monnik
en dan verdwenen de dingen
op witte zwevende ruggen
en terug zag hij arglistig de dieren rondom
mompelend trippelen

er is een schaduw groter dan de bergen
maar dwergen trekken hem
diep in de dalen in de diepte
lopen de smeltende mensen
en riep in hun vechtende haren
een 2 cm meisje
hurken kunnen zij en blaffend
woedende vlammen koelen

sochtends kochten zij gladde kranten
linten wringende snavels
tussen wreed stekende korrels alleen kraken de lippen
in de hemelregen lopend
in de springende wind biddende spieren
korrelen van de dode
maar van de dode woont de deur open
en op grote voeten schroeit hij
dwars door de karige enge
en zingt hij?

hij zwijgt als een gat in zijn weinige ogen

film

in de pupil zittende willoos van doelwit
een dier te zijn van zien
een stier van cinemafotografie die
doorpriemt de prairie met een linnen lieveling van licht

zo breekt door de welriekende stilstand
de spitse keel van de kans
ik rijs langs de trap van trallah
per expresse tot een trans

er bloeit boven elektrisch fluweel
ik verdoof mij daar voor het open voorhoofd
voor het voorhoofd van de beminde
de beminde die slaapt

de beminde die achter grendels grenzen
toevouwt en opbergt en barvoets
in de gedaante van stralen wegvliegt
van de aarde de vertraagde opname
van mijn schaduw afpoetst

voorjaar

de dorre akker wordt gewassen
de appelschimmel glimt en hinnikt
op lopers licht en wind de weerhaan hurkt
kindren zingen in de klassen

soms de roeper roept de noemer
in het bosgras snorren steeds de krekels
savonds geeft de herder tekens
langs het venster met de bloemen

namiddernachts de spinner wok-wok
wordt in gesloten ogen wakker
warme vlekken adem vlakken
uit de kaarsenpit zun tric-trac

...

sochtends schokkend vlotten zon en wolken
ontwaakte bomen en vogels zuchten en bloeden
verwoed de woede koelt de woede
de mensen verwelken en smelten als toevallige vlokken

[het licht is dichter dan]

het licht is dichter dan
het lichte gezicht van de mens
met gespierde vlaggen sluit
het de deuren van de huid
op wacht staat buiten de nacht

hol water fluit en lokt
in golven vervaard en hard
onder de straal aan zijn haard
de straal vant gegrendeld gezicht
in zijn gegrendeld gezicht ligt de mens

een kamer voor de eenzaamheid
een voorhof voor de duisternis
daartussen trilt op elke drempel
de wimpel van de heugenis

simbad de luchtman

nachtenlang bemediteerde hij (een schemermens)
het woord schampscheut
sinds het werd al langzamer laat
met de maan haar bittere adem
steeds blazend aan zijn slaap
en koel koel boog de ochtend
met haar zijden manieren
voor de oververmoeide eindeloos

muziek maakt vreesachtig
herinner je je liefde
alleen voor getekende gevechten
simbad een blauwkind gebracht had
hij bij de eenzame katten
het smeulde maar wat maar werd groter
en met klaterende pezen verscheen het
eens tussen tractors op een akker
boeren en paarden knielden evenwel
de grote grond wierp die om en
sissende bloemen gingen hen begroeien

overal werd hij een wanhopige koning
die torens en muren wegstromen hoorde
in brood vond de beringde vingers
van die die hij meesmuilend beminde
op trams trok hij de aandacht
omdat op zijn bevel men doorreed de stad uit
greppels en heggen door de nacht
in bellend in gefluister en scherven

door de kersverse gezonde wonden
worden de werkelijke wonden
daarom ging hij opgeblazen trillend
het laatste jaar in boven loodsen
lorrige huizen en paleizen zweven
en aan zijn zolen zagen
de vele late zomerse wandelaars verbaasd
hoe laat het was maar verward
maar a-symmetrisch
en men weet niet en men weet niet weet niet
wie werd geboren wie niet werd geboren
gegeten en niet gegeten

men weet niet de
stoel staat thuis en de tafel
de haan kraait zijn doos vol de treurbes
wordt gewekt met hamerslagen taai water
wapperde aan de knuppel en klare taal
ojeenee
werd meegenomen de 7de dag simbad
zwom krachtig dwars door de zeebomen
dwars door de wijdvertakte wrakken
langs helderman en bruyvis
die zojuist zitten te nippen en overleggen
ver weg ver en ver weg en verder en verder verder weg
en weg

horror

voor z.h. gregorius VII

savonds gaat heer horror uit
(hij pienkt aan de ladies, hij pienkt aan de poem)
waarom geeft het witte kappersruit
heer horror niet de spiegels van een duit
aan de ene zij de zee de 1 de dier
aan de andre zij 1 kromme officier

heer horror weet niet wat hem overkamt
de bleke tanden van de ouwer maan, hij is gekaart
en daar tikt hij van de blanke schoppen
twee vergulde negerkroppen
en zijn keel is schroever van de aas
hij bezingt de boorbaan van de muis

op een hoek bedekt hij met de kinderdoeken
al de afgelapte bedelstoepen
iemand komt hem roepen: eet u kaas?
ja ik draag de korsten van een dwaas
ja ik draag te korten van een maar
koopbaar ben ik door mijn strooien haar

dan vliegt (foei) 1 negerschedel door het raam
de tondeuze doezelt aan zijn naam
horror rorror razer raar
ik ben zwaar belegen waar
in mijn zak de moederkoeken
dragen strakgetrokken broeken
1 en al is officier
en mijn huid staat op een kier
maar uit alles speelt een kruis
horror rosser racer ruis
horror jij komt niet meer thuis

lente-suite voor lilith

introductie:

als babies zijn de dichters niet genezen
van een eenzaam zoekend achterhoofd
velen hebben liefde uitgedoofd
om in duisternis haar licht te lezen

in duisternis is ieder even slecht
de buidel tederheid is spoedig leeg
alleen wat dichters brengen het te weeg
uit poelen worden lelies opgedregd

kappers slagers beterpraters
alles wat begraven is
godvergeten dovenetels laat es
aan uw zwarte vlekken merken dat het niet te laat is

wie wil stralen die moet branden
blijven branden als hij liefde meent
om in licht haar duisternis op handen
te dragen voor de hele goegemeent

1

o-o-oh
zo god van slanke lavendel te zien
en de beek koert naar de keel
en de keel is van de anemonen
is van de zee de monen zingende bovengekomen

kleine dokter jij drinkende huid van bezien
zie een mond met de torens luiden de tong
een wier van geluid de libbelen tillende klei

en jij
wassen jij klein en vingers in de la in de ven
lavendel in de lente love lied
laat zij geuren
pagodegeuren
lavendelgoden
geuren

2

geleerden zeggen dat mijn liefde beffen moet dragen
hoge stoelen tussen de tanden moet zetten
    zal zij zijn
de - kleine - lachende - versierde - vitrine - lilith?
    de kleinegichelversierdevitrinelilith?

muzieken moet men in bed zooo zachtjes opzetten
een fluwelen mecaniekje een fluwelen liedje
maar lieve
    daar torrelt de trom de trom de trom
en bast een vracht van hangnaar klappert haar licht
haar blazend licht

en ik en ik ik ben ik jaag niet naar de letter
luister ik jaag niet naar de letter maar ik luister
daar blaast haar licht een stoeiende tuba in de zoen
ik ademhaal ik jaag het hippende licht
    knip knip
en overal overal stroomt stroomt mijn oog:
rivier van fotografie

3

lilith
die is lief die liebe suite van delibes

wie blieft
wie
die
wie is die
lilith
wie is lilith
lilith
die is lief die liebe suite van delibes

HA
daar dragen de orgels haar achterna
ka ka
kyrië eleison kyrië eleison
JA
zon zon zon zij is de lila kieuw de leliezon

de analphabetische naam

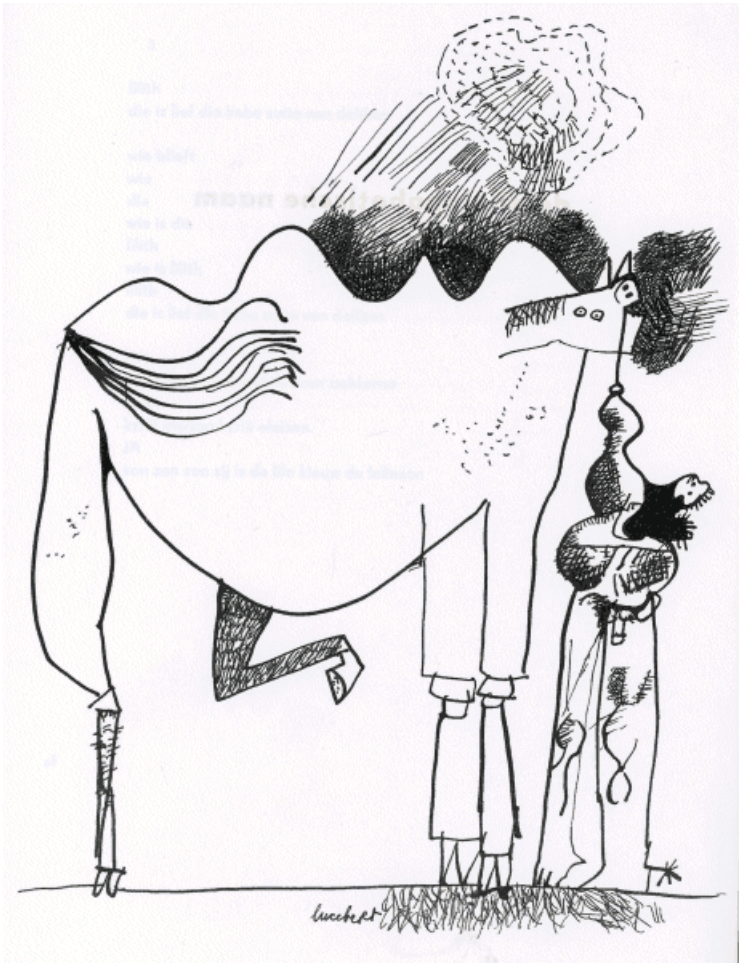

Lucebert, ***apocrief / de analphabetische naam***

[de schoonheid van een meisje]

de schoonheid van een meisje
of de kracht van water en aarde
zo onopvallend mogelijk beschrijven
dat doen de zwanen

maar ik spel van de naam a
en van de namen a z
de analphabetische naam

daarom mij mag men in een lichaam
niet doen verdwijnen
dat vermogen de engelen
met hun ijlere stemmen

maar mij het is blijkbaar is wanhopig
zo woordenloos geboren slechts
in een stem te sterven

[ik tracht op poëtische wijze]

ik tracht op poëtische wijze
dat wil zeggen
eenvouds verlichte waters
de ruimte van het volledig leven
tot uitdrukking te brengen

ware ik geen mens geweest
gelijk aan menigte mensen
maar ware ik die ik was
de stenen of vloeibare engel
geboorte en ontbinding hadden mij niet aangeraakt
de weg van verlatenheid naar gemeenschap
de stenen stenen dieren dieren vogels vogels weg
zou niet zo bevuild zijn
als dat nu te zien is aan mijn gedichten
die momentopnamen zijn van die weg

in deze tijd heeft wat men altijd noemde
schoonheid schoonheid haar gezicht verbrand
zij troost niet meer de mensen
zij troost de larven de reptielen de ratten
maar de mens verschrikt zij
en treft hem met het besef
een broodkruimel te zijn op de rok van het universum

niet meer alleen het kwade
de doodsteek maakt ons opstandig of deemoedig
maar ook het goede
de omarming laat ons wanhopig aan de ruimte
morrelen

ik heb daarom de taal
in haar schoonheid opgezocht
hoorde daar dat zij niet meer menselijks had
dan de spraakgebreken van de schaduw
dan die van het oorverdovend zonlicht

[wij zijn gezichten]

wij zijn gezichten
wij hebben het licht gestolen
van de hoogbrandende ogen
of gestolen van de rode bodem

ik ben
veel vuur
veel golven van vuur
vissen die stil zijn als het gezicht dat
alleen is
ik ben
veel van steen en vaag als
vissen in watervallen
ik ben alleen alleen beenlicht en
steendood

wij zijn gezichten
open en rood zijn wij
licht
zijn wij
open
wij zijn
ontplofbaar

ik weet niet wat
steen werd
ik weet wel wat
dood is

dood is ik word
ik word recht weer
ik word geroofd en ben weer
echt licht

[nu na twee volle ogen vlammen]

nu na twee volle ogen vlammen
spreken dag en nacht de arme stenen
als een bitter mes kan snijden
goedmoedige zoetwaterhommen
en een tong papier met tekens
die een taal van woorden waren
waar de zwijgzaamheid zich prijsgaf

zachte liefde in haar kooien
rose crème als karbiezen
heeft harde trappen uitgedacht
en ik was daarbij

boven murmelden de vlammen
in klamme mantels
ik was bang en bang en brandend
gleden ogen naar beneden
twee van voren een van achter
keken mij strak aan

het was een paard
het werden dalen
het werden bergen
ik was daarbij
het waren sterren
de sterren spreken beter
maar laat mij nog praten
laat mij nog stamelen

niemand is gezonden
woorden te wegen en te bezien
men strompelt vrijwillig
van letter naar letter
roept oe en a
in de schaduw der schaamte
de lichamelijke taal
maakt licht ons en schande
gaat sprakeloos schuil

de welbespraakte slaap

[bed in mijn hand]

bed in mijn hand
bed in mijn oor
bed in mijn hersenen
met ogen
met ogen
en oren en vleugels
en oren vleugels zonder glimlach

zwart wordt wakker
ik word wakker
als een tandeloze mist lig ik
zinken vol licht
en open de radio en
men komt mij stemmen brengen
opdat ik staan zal en zeggen
er ligt licht in mij
ik ben bitter
maar ik ben wit

goed

goed men begeeft zich en 1 langzaam gaan licht en nacht hoog en
laag 2 men zingen hoort en trillen in met passen versnelde
kolommen steenworpen als wormen in de blauwe ademhalende
vlucht hoog en laag ja en neer en neer en nog eenmaal komt de
natuur ons ie wie wa zo hammen tegemoet drijf en draf palm
klem en ram dat het breken kan 3 1 kilo jammerpap kamschoon
nietwaar wel
goed

taal die in wormen spuwt
taal zonder maag
maar met kragen om
taal die jee en na naait
op levenslange wangen en lippen
ik ben een taal
die als water wegzwemt naar een tuil
lucht

men zei en
men heeft mij gemaakt en
men heeft gezegd:

voor 3 doden krijg je een gezicht. Ik zei: nee een
onbeschilderd gezicht wil ik niet dat is mij te grijs.
Goed dan leggen we er een dubbeltje op. Er is nog groen
nog geel wat paars. Geen rood. Ik vroeg. Zeg wat denk je
wel, rood, rood ben je gek geworden. Ja, Antwoordde ik.
Dat hadden we wel gedacht. Er komt een leger.
Zo plotseling? Er komt een vleespret. Maak je niet druk
er komen er negen. Dan ben ik te laat. Voor wat.
Mr W. Pijn. Pardon DE Pijn W de pijn. Drank. Drof
dorsten we.
Piestoolsaacraankoosmen? Om ons te bevrij.
Den mens en het meisje waste het water opdat zij zwemmen zouden
waar het water was als een vloek of als eden voor de
trechter die ossegoed vloeiend rechtspreekt

aetherwende

het is nu precies 3 minuten over negen, wij verbinden u
met de frisse lucht, zij zal vanavond voor u zingen:
de dood is maar 2 maal alleen: muziek van mamma
woorden van pappa:

in de ogen ingekuild
loopt uit het licht
de ervaring een graf een grot
van vlees en bloed
omdat de mens altijd wenst
warm te zijn in zijn ijs
omdat ik zei
doordat het hoofd dood is
moordt men de buik
wie de buik moordt
wordt het hoofd geboren
het hoofd wordt geboren
als een vuistslag tussen maanvissen
hing schaamte de schemering uit
huilt het kind
gaat niet uit en

ik en de wereld wij zijn koud licht
als geslachte stenen
alleen vliegt
en tussen de onzen
ongekust mijn dikke
de 26 jaar jonge dood
en gaat niet in

[ik ben met de man en de macht]

ik ben met de man en de macht
die een karkas hakken in de blinde muur
met de ogen dicht

ik ben in de wind
de wind die mij stukslaat
als bliksem pygmeeënstammen
in de zwarte wereld
omringd door mijn kille
ijswitte machine van gezichtsindrukken

ik ben door de kunst
klam voorhoofd in de lucht en
als een nerveuze zeester
er is kunst

ik tril
mijn omzichtige naaktopnamen
in de zomer zijn pagehaar
arm en bang

arm en angstig
sluipen de holle golven
die een schuwe schelp bergen en
dat is een oor

draven de bejaarde wolken
die nog nestharen dauwdroppels torsen en
dat is een oog

dit trilt
een lichaam vol lispelende wielen
op een slippende weg tussen trappen
dit trilt

dit is kunst
koud en dorstig te verdampen
te verstenen van honger en hitte

dat is een oog
dit is een oor
trilt en er is
kunst

[eten]

eten

zoals vroeger toen
mijn mond nog een klein bed
met warme poeder opgemaakt hier en daar
nog niet toesprak

later gesloten als een wonderbus
lachte een dame maar
dat betekent mijn gezicht moet gaan jagen
achter een ondergedoken deken vel achtervolgde ruimte
in de luchtfabriek feitsterren taartstenen
  op jeware met een dungevoelige streep
vore
  van een wartaal over de schoorsteel
vore goed zichtbaar
gauw verdacht
het verdachte woord dat mij op de hielen
als een stomdronken tong voor mij knielt
spuwt
een te dure zoen
als alle kussen
onwederoud
ontzagwekkend geleerd

toen toen ook
kwam de poppensnellerschij
uit ui
tu
it
au

scheurde uit mijn voorhoofdrempels
torens tabellen
bij kattebellen af
(een pauwkind ingepeperde vlinder)
ja
vaak af
vaak opgemaakt
heel veel stapel
en kogelrond snakkend

en in mijn mond als eten

[als het komt]

als het komt
laat vader dan een foto maken
van die kleine machine
die straks schaken leert of breien

jawel jawel
meer en meer in scherven geschoten
vruchtwater
een pijn
als een zorgvuldig afgebroken muur
omdat ze een bontmantel nabootste toen ze helemaal naakt was
en haast openbrak als een onder de voet gelopen brisantbom op
kerstmis toen ik de nieuwsdienst gloeiend opsloeg en aan
godverdomme zei ik er is god beter weer oorlog meer haarwater
kiplekker ei onweer we betraden een zaadhandel breeduit daar de
dag aanbrak aan een opgeheven zakmes
5 uur
meer mis
meer pijn
meer medelijden
meer medelijden op een stoel
of in die stilstand van de nageboorte
waar heel de wereld niet uit wijs wordt
een stenen snoepende salamander
tussen de bijbenen

een gebluste ster
terwijl het nadert

[toen wij met een witte motor vlees sneden]

toen wij met een witte motor vlees sneden
werd ik zelf geboren
geboren als een plas
zich uitslaat slaat het hart
een plas adem
een meer woorden
na parijs en rome
na af en aanwezigheden
loei en kef ik
lucebert

[er is ik en er is]

er is ik en er is
daarin een naam
de lucht verstaat men
maar de mens niet

en er stemmen zeggen
ons is een straat je hebt
een paar voeten vliegen
maar een is alleen

wel mijn weg ik op
en mijn mij ontmoet ik
wij komen bijeen
groet mij groet mij en
wij zijn weg

wij zijn leeg
er laait geen taal
maar donker licht er vaart
dat nog talloos is
dat nog taalloos praat
mij versta ik niet

er is ik en er is
daarin een er
de lucht verstaat men
maar de mens niet

[in de hitte]

in de hitte
er kwam een gescheurde officier
wat water halen voor zijn kleine maagre
doodvermoeide wonde
maar wij waren in een zaal
vol slechte remmen en rijpe
vlammen met een oorvol as
en ik zei
als het wintert wil ik je wonde wel bevriezen
met een mond spooksel
maar nu verdampen de stenen
en nu vervliegen de lippen
in een geervliet van hijgen

hij schudde het hoofd
als een roofdier in een kraag van zand
boven op onze ogen
stapelde hij zijn klauwen en
wegaan jezusmeters hoog
hij kraaide
een regiment van littekens lag op ons gezicht
in rode tenten in loopgraven
hoogwit op ons voorhoofd
nu is het winter zei hij
nu ben ik een ijzeren duif
nu kan ik vliegen met messen en krissen als veren
hoor maar ik rinkel en ik
kir ik kir ook

hij rinkelde en rimpelde als een mank vliegwiel
ik nam zijn aangeschoten wiek
luister zei ik wij willen weten waar de valse
voorwendselen vandaan komen

hij knikte
het is een ei eerst zei hij
dan is het een gaatje in het aangezicht
ik heb ze in mijn lange leven zien doodbloeden
leegstromen als vechtende veeverkopers
geen heeft een ster
wees gerust geen geeft een streep

die avond kouder en kouder
wij mompelden in het donker
zagen op de plek waar eens een zaal
zijn brede borsten spiegelde
een doffe trommel vol bloed
vleugels sloegen daarop
kirrende marsmuziek

[er is alles in de wereld het is alles]

er is alles in de wereld het is alles
de dolle hondenglimlach van de honger
de heksenangsten van de pijn en
de grote gier en zucht de grote
oude zware nachtegalen
het is alles in de wereld er is alles

allen die zonder licht leven
de in ijzeren longen gevangen libellen
hebben van hard stenen horloges
de kracht en de snelheid

binnen het gebroken papier van de macht
gaapt onder de verdwaalde kogel van de vrede
gaapt voor de kortzichtige kogel van de oorlog
de leeggestolen schedel
de erosie

er is alles in de wereld het is alles
arm en smal en langzaam geboren
slaapwandelaars in een koud circus alles
is in de wereld het is alles
slaap

[dit is mijn poppenpak]

dit is mijn poppenpak
ik kijk gekromd

deze nerveuze leeggepompte mond
waarin de worm zich kronkelt
zich opheft als het doodshoofd
dat iets vergeten heeft en denkt
denkt kijkend op
de poort van de geboorte

geen huis
geen steen

helemaal stem

de getekende naam

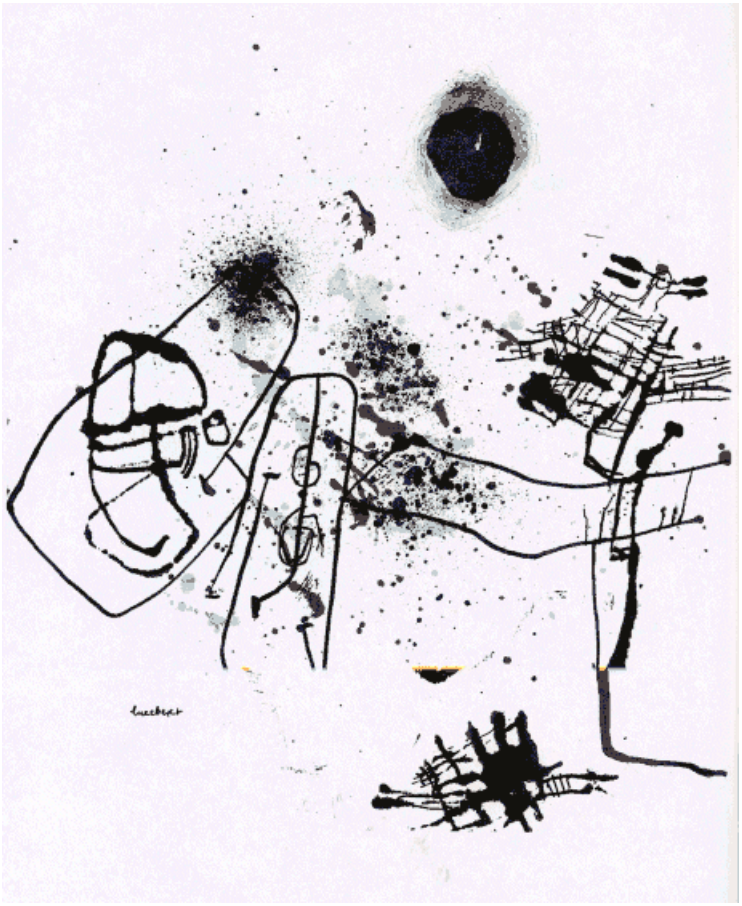

Lucebert, ***apocrief / de analphabetische naam***

[ik draai een kleine revolutie af]

ik draai een kleine revolutie af
ik draai een kleine mooie revolutie af
ik ben niet langer van land
ik ben weer water
ik draag schuimende koppen op mijn hoofd
ik draag schietende schimmen in mijn hoofd
op mijn rug rust een zeemeermin
op mijn rug rust de wind
de wind en de zeemeermin zingen
de schuimende koppen ruisen
de schietende schimmen vallen

ik draai een kleine mooie ritselende revolutie af
en ik val en ik ruis en ik zing

de kleine wind

ongezien als een naakte vrouw in blauw zand
kust het de vloeibare schepen
en achtervolgt een fietser
met zijn blanke spiegel

de grote wind

de wind wiegt op zijn 4 zilv'ren heupen
in de vroege nanacht
de wind blaast tussen zijn 4 gouden tanden
in de vroege naochtend
de wind klapt in zijn 4 koude handen
in de vroege vooravond
de wind gaat op zijn 4 verticale voeten
in de late naavond

[de tabak vormt met de ringvinger zijn lippen]

de tabak vormt met de ringvinger zijn lippen
de tabak maakt een ring van lippen
de tabak maakt een ring van lucht
de blauwe lucht is omringd met roodblauwe lippen

de tabak heeft een te wijde jas aan
de tabak kan in zijn te wijde jas rondrijden
hij rijdt op een gekromde pijp
een recht gezicht rijdt mee

de gekromde pijp rijdt in de geopende lippen
het rechte gezicht rijdt in de omringende lucht
de tabak is hun gids
hij wijst de hoge blauwe lucht aan
hij prijst de paarse lage lippen
beide zijn blij

het gezicht en de pijp zingen
de rode lippen dansen om de blauwe lucht
en de tabak zacht
geurt en lacht

arp

tegen de polsslag van het steen
klopt de gedachte van de hand
ritselt de rokzoom van trottoirs
ademen rotsen over mij heen
staat de oxyde der zee
op de brandbreekbare ogen der aarde

dwars door mijn mond door
breekt het harde gat van gebaar
en mijn stem wenkt
stilte galoppeer maar
geen gewicht dat meer denkt

zo
ben ik tot over mijn oren verloofd met het licht
het licht koopt mij op
loopt op mijn tred mijn hals mijn haar
een mars van mens
de echte mens die wenst

stilte galoppeer maar
door de verstilde galoppade

brancusi

robuste bal als een buste
kussen als glazen kogels
obelisken als vliegende vissen
vage vogels als kussen

wufte vleugels
spelen met gewichtige stenen
een spel van stem en stilte

zwanen als besneeuwde tempels
kussen als beschaduwde poorten
drempels tussen lucht en aarde
schuwe zwanen als kussen

moore

het is de aarde die drijft en rolt door de mensen
het is de lucht die zucht en blaast door de mensen
de mensen liggen traag als aarde
de mensen staan verheven als lucht
uit de moederborst groeit de zoon
uit het vadervoorhoofd bloeit de dochter
als rivieren en oevers vochtig en droog is hun huid
als straten en kanalen staren zij in de ruimte
hun huis is hun adem
hun gebaren zijn tuinen
zij gaan schuil
en zij zijn vrij

het is de aarde die drijft en rolt
het is de lucht die zucht en blaast
door de mensen

langeweg

dit is een oude benauwde wereld
tot in mijn keel genageld
zit ik onwrikbaar in de machine
de machine die mij meemaakt

als katten in muizen
schrikken springend mijn ogen
maar de ruimte houdt mij in haar hol
ik ben als een boom in een berg

.....

alleen een stippellijn stippellijn
stippellijn is kind

rousseau le douanier

parijs is twee meter hoger dan mexico
parijs is een grijs zeil
mexico een bonte boot

wij gaan als slangen varen
de familie gaat varen
de moeder draagt een ei
de vader torst een tak

het kind staat en is
de starende maan

miró

de krul vermenigvuldigt zich
de krul vermenigvuldigt zich zeer snel
heeft nog geen weet van geboorteregeling
de krul is onbewust

de ster de ster is een andere ster
zij vertrekt voortdurend
zij reist geregeld naar haar eigen licht
de ster is de ster ver

helder echter is de zwarte vlek
zij is een onzichtbaar meisje
zij wordt geboren als hij sterft

klee

in het verheugde venster geuren de gekleurde vruchten van de dingen
in rust geuren de huid het hart geuren de ogen en mond
het hart kust zijn venster
de huid ontsluit zich
de ogen kijken naar buiten
waar de mond wuift naar boven
overal bloeien de mensen wuivende bloemen geurige huizen
zij evenaren de aarde
zij vliegen in ronde en gebogen vruchten door het hoge hoofd van de lucht
zuchten als de huivrende watervallen zij zingen
in spiegelgladde cirkels
zo ontwiklen zij de wereld:

de brandende draad van de geurende aarde loopt langs het gekleurde raam van de mensen